

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2017

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: Τρίτη, 16 Μαΐου 2017

Ώρα: 08:00 – 11:00

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΟΚΤΩ (8) ΣΕΛΙΔΕΣ

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από **τέσσερα (4) ΜΕΡΗ**.

Να απαντήσετε σε **ΟΛΑ** τα ερωτήματα.

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 20)

Η βαρβαρότητα των καιρών μας

Τα τελευταία χρόνια ειδικοί περί τη φύση και το περιβάλλον επιστήμονες, μελετητές της ιστορίας των ανθρώπινων κοινωνιών, θεολόγοι με ευρείς ορίζοντες, άνθρωποι διαφόρων επαγγελμαμάτων και γνώσεων, είχαν αρχίσει να προβληματίζονται για την πορεία των σύγχρονων κοινωνιών. Όλοι αυτοί **διέβλεπαν** ότι ο αδίστακτος, άναρχος, παγκοσμιοποιημένος καταναλωτισμός που **κυριαρχεί** στις διάφορες χώρες δεν μπορούσε να συνεχιστεί γιατί ήταν έξω από τις δυνατότητες της φύσης και τη δυναμικότητα των ατόμων. Σημείωναν επίσης ότι ένα **από τα βασικά επακόλουθα του καταναλωτισμού ήταν η πνιγηρή ψυχολογική και υλική διαφθορά, η διαδικασία εξαχρείωσης που μας παρακολουθεί ως άτομα και μας χαρακτηρίζει ως κοινωνίες**. Ο Τόμας Μαν έγραφε στον Τέοντορ Αντόρνο το 1952: «Εκείνο που βλέπω να έρχεται, να ανέρχεται και να εξαπλώνεται **ακάθεκτα** είναι απλώς η βαρβαρότητα...».

Η παγκόσμια οικονομική κρίση που ήρθε στις μέρες μας ήταν για τους **βουνεχείς** προβλέψιμη, αναμενόμενη ως αποτέλεσμα του ήθους της κοινότητας και των συλλογικών συμπεριφορών. Στην κρίση αυτή προστέθηκε, σαν υπόμνηση και σαν τιμωρία από μέρους της φύσης, το σύννεφο από τη λάβα του ισλανδικού ηφαιστείου που αποδιοργάνωσε τη ζωή στον ευρωπαϊκό χώρο, ένα σύννεφο που απέδειξε πόσο ανοχύρωτη απέναντι στη φύση είμαστε η κοινωνία των ανθρώπων. Το σοκ ήταν τεράστιο γιατί είχε άμεση απόληξη, δεδομένου ότι άλλα φυσικά φαινόμενα περισσότερο επικίνδυνα και μόνιμα, επειδή δεν έχουν άμεσο αντίκτυπο στην

καθημερινότητα, παραγνωρίζονται, **αποσιωπούνται**, η δε αντιμετώπιση των **επιτακτικών** λύσεων μεταφέρεται αενάως για το μέλλον.

Τα όσα συνέβησαν στην εποχή μας και συμβαίνουν στον οικονομικοκοινωνικό χώρο της σύγχρονης μετανεωτερικής κοινωνίας και στα εργαστήρια της φυσικής επιστήμης ετεροχρόνισαν το ρολόι της Ιστορίας. Το γύρισαν αιώνες πίσω, αφού αποδείχτηκε ότι η ιλιγγιώδης ανάπτυξη της οικονομικής λειτουργίας που δημιούργησε τη χωρίς έλεγχο κατανάλωση, και η θαυμαστή μεγέθυνση της τεχνολογίας έχουν αμφίβολη σταθερότητα όταν αναμετρούνται με τη σφύζουσα πραγματικότητα.

Ένα νέο στοιχείο, μια νέα παράμετρος μπήκε τώρα στη ζωή μας: η αβεβαιότητα. Συναισθανθήκαμε πόσο πραγματικά αδύναμοι είμαστε οι άνθρωποι δεδομένου ότι δεν ξέρουμε τι πραγματικά θέλουμε ή τι πραγματικά μας συμφέρει. Καταλάβαμε —και στο μέλλον θα καταλάβουμε περισσότερο— ότι είμαστε αναγκασμένοι να αναθεωρήσουμε αρχές, απόψεις, προσανατολισμούς, τον ιδεολογικό καταναγκασμό, στοιχεία που μας έχουν επιβληθεί μέσω της παγκοσμιοποίησης. **Αντιλαμβανόμαστε** ότι μαζί με την αυτογνωσία των ανθρωπολογικών δεδομένων μία κοινωνία χρειάζεται να συνδέεται με την ιστορική πείρα, την ανοιχτή σύλληψη του κόσμου, την ελεύθερη δημιουργικότητα του ανθρώπου.

Γίνεται ξανά φανερό ότι η οικονομική **ευμάρεια** οφείλει να σέβεται την ηθική τάξη, να μην αφυδατώνει συναισθήματα, ότι η ανεξέλεγκτη παράβαση των θεμελιωδών κανόνων αποτελεί πράξη βίας που δεν έχει όρια, οδηγεί στην επικίνδυνη για τον δημόσιο βίο σιωπή του φόβου. Η άποψη ότι τσακίζοντας εθνικές, θρησκευτικές, πολιτισμικές παραδόσεις οδηγούμαστε σ' έναν καλύτερο κόσμο αποδείχτηκε όχι μόνον εσφαλμένη, αλλά κι έξω από τις ανάγκες της ζωής. **Η διαφθορά που εμφανίζεται στις διατακτικές σχέσεις του ανθρώπου με τη φύση και παράλληλα στις ανθρώπινες σχέσεις που αναπτύσσονται στην παγκοσμιοποιημένη καταναλωτική κοινωνία έχει υπερβεί τα όρια** και αδυνατεί να εξυπηρετήσει τις νέες συνιστώσες των απαιτήσεων της ζωής.

Παράλληλα, μία παλαιά, παραμερισμένη στην καθημερινότητά μας αρχή, ήρθε πάλι στην επιφάνεια: η ατομική του καθενός ευθύνη. Έγινε δηλαδή φανερό ότι δεν μπορούμε να κρυβόμαστε εξακολουθητικά πίσω από τη συλλογικότητα με το **πρόσχημα** ότι είμαστε ανίσχυροι να αντιδράσουμε, ότι δήθεν φταίει το σύστημα του οποίου οι ίδιοι είμαστε θύματα και άλλες παρόμοιες αυτοπαρηγορητικές δικαιολογίες. Ήρθε ξανά η κρίσιμη ώρα να καταδείξουμε έμπρακτα ότι δεν συμφωνούμε με τα συμβαίνοντα κι ότι δεν είμαστε διατεθειμένοι να παραμείνουμε παρατηρητές, συνένοχοι στην περιθωριοποίηση των αρχών και των συνειδήσεών μας.

Διονύσης Κ. Μαγκλιβέρας, *Το τέρμα και η αρχή. Δοκίμια μιας εποχής μεταβατικής*, Αθήνα, Παπαζήσης, 2013, 103-108 (Απόσπασμα – Διασκευή)

Ερωτήσεις:

A1. Να γράψετε περίληψη του κειμένου σε 120-140 λέξεις. **(μονάδες 8)**

A2.α. Να αναφέρετε ποια αρχή ήρθε στην επιφάνεια και ποιο είναι το χρέος του καθενός μας, όπως επισημαίνει ο δοκιμογράφος στην τελευταία παράγραφο του κειμένου (*Παράλληλα, ...των συνειδησών μας*).

(μονάδες 3)

A2.β. Ο δοκιμογράφος αναφέρει, στην πρώτη παράγραφο, πως ειδικοί επιστήμονες σημείωναν ότι «ένα από τα βασικά επακόλουθα του καταναλωτισμού ήταν η πνιγηρή ψυχολογική και υλική διαφθορά, η διαδικασία εξαχρείωσης που μας παρακολουθεί ως άτομα και μας χαρακτηρίζει ως κοινωνίες».

Να αναπτύξετε σε 60-80 λέξεις το νόημα του πιο πάνω αποσπάσματος.

(μονάδες 3)

A3.α. Να γράψετε **δύο (2)** τρόπους πειθούς που χρησιμοποιεί ο δοκιμογράφος στην πρώτη παράγραφο (*Τα τελευταία χρόνια...με κατανόηση*) και **ένα (1)** μέσο πειθούς για κάθε έναν από αυτούς τους τρόπους. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με συγκεκριμένα στοιχεία από την παράγραφο.

(μονάδες 3)

A3.β. Να γράψετε **δύο (2)** τρόπους ανάπτυξης της δεύτερης παραγράφου (*Η παγκόσμια οικονομική κρίση ... για το μέλλον*). Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

(μονάδες 3)

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΓΛΩΣΣΑ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 10)

B1. Να ξαναγράψετε τις παρακάτω προτάσεις αντικαθιστώντας κάθε μία από τις υπογραμμισμένες λέξεις με άλλη **συνώνυμη**, διατηρώντας τον γραμματικό τους τύπο:

α. Όλοι αυτοί **διέβλεπαν** ότι ο αδίστακτος, άναρχος, παγκοσμιοποιημένος καταναλωτισμός που κυριαρχεί...

β. «Εκείνο που βλέπω να έρχεται, να ανέρχεται και να εξαπλώνεται **ακάθεκτα** είναι απλώς η βαρβαρότητα...»

γ. [...] η δε αντιμετώπιση των **επιτακτικών** λύσεων μεταφέρεται αενάως για το μέλλον.

δ. [...] δεν μπορούμε να κρυβόμαστε εξακολουθητικά πίσω από τη συλλογικότητα με το **πρόσχημα** ότι ...

(μονάδες 4)

B2. Να ξαναγράψετε τις παρακάτω προτάσεις αντικαθιστώντας κάθε μία από τις υπογραμμισμένες λέξεις με άλλη **αντώνυμη**, διατηρώντας τον γραμματικό τους τύπο:

α. Η παγκόσμια οικονομική κρίση που ήρθε στις μέρες μας ήταν για τους **βουνεχείς** προβλέψιμη, ...

β. [...] άλλα φυσικά φαινόμενα ... **αποσιωπούνται**,...

γ. Γίνεται ξανά φανερό ότι η οικονομική **ευμάρεια** οφείλει να σέβεται την ηθική τάξη,...

(μονάδες 3)

B3. Να γράψετε α) ένα **παράγωγο ουσιαστικό** και β) ένα **παράγωγο επίθετο** για το καθένα από τα πιο κάτω ρήματα:

(Να μεταφέρετε τις απαντήσεις σας σε πίνακα που θα σχηματίσετε στο τετράδιό σας).

Ρήμα	Παράγωγο ουσιαστικό	Παράγωγο επίθετο
κυριαρχεί		
αντιλαμβάνομαστε		
έχει υπερβεί		

(μονάδες 3)

ΜΕΡΟΣ Γ΄: ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 40)

Η διαφθορά που εμφανίζεται στις διατακτικές σχέσεις του ανθρώπου με τη φύση και παράλληλα στις ανθρώπινες σχέσεις που αναπτύσσονται στην παγκοσμιοποιημένη καταναλωτική κοινωνία έχει υπερβεί τα όρια.

Με αφορμή το πιο πάνω απόσπασμα, σε ομιλία σας σε μαθητικό συνέδριο, με θέμα «Προκλήσεις του 21^{ου} αιώνα», να αναφερθείτε στις επιπτώσεις του καταναλωτισμού στον ηθικό, οικονομικό και περιβαλλοντικό τομέα. Στη συνέχεια, να αναπτύξετε **τρεις (3)** διαφορετικούς τρόπους – έναν για κάθε τομέα – με τους οποίους οι φορείς της παιδείας μπορούν να ενισχύσουν τον σύγχρονο άνθρωπο, ώστε να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τις πιο πάνω επιπτώσεις.

(450-500 λέξεις)

Σημείωση: Δεν επιτρέπεται να αναφέρετε το όνομά σας ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο το οποίο μπορεί να αποκαλύψει την ταυτότητά σας.

Να μελετήσετε τα πιο κάτω κείμενα και να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Δ1.**Κ.Π. Καβάφης, «Απολείπειν ο θεός Αντώνιον»**

Σαν έξαφνα, ώρα μεσάνυχτ', ακουσθεί
αόρατος θιάσος να περνά
με μουσικές εξαίσιες, με φωνές-
την τύχη σου που ενδίδει πια, τα έργα σου
που απέτυχαν, τα σχέδια της ζωής σου
που βγήκαν όλα πλάνες, μη ανωφέλετα θρηνήσεις.
Σαν έτοιμος από καιρό, σα θαρραλέος,
αποχαιρέτα την, την Αλεξάνδρεια που φεύγει.
Προ πάντων να μη γελασθείς, μην πεις πως ήταν
ένα όνειρο, πως απατήθηκεν η ακοή σου
μάταιες ελπίδες τέτοιες μην καταδεχθείς.
Σαν έτοιμος από καιρό, σα θαρραλέος,
σαν που ταιριάζει σε που αξιώθηκες μια τέτοια πόλι,
πλησίασε σταθερά προς το παράθυρο,
κι άκουσε με συγκίνησιν, αλλ' όχι
με των δειλών τα παρακάλια και παράπωνα,
ως τελευταία απόλαυσι τους ήχους,
τα εξαίσια όργανα του μυστικού θιάσου,
κι αποχαιρέτα την, την Αλεξάνδρεια που χάνεις.

Ερωτήσεις:

Δ1.α. Να αναλύσετε πώς παρουσιάζεται ο αόρατος θιάσος στο ποίημα και πώς συνδέεται αυτός με τον Αντώνιο, δικαιολογώντας την απάντησή σας με στοιχεία από το ποίημα. **(μονάδες 4)**

Δ1.β. Να εντοπίσετε δύο (2) εκφραστικά μέσα με τα οποία επιτυγχάνεται ο διδακτικός τόνος του ποιήματος. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με στοιχεία από το ποίημα.

(μονάδες 4)

Δ2.**I. Ν. Κάσδαγλης, «Σοροκάδα»**

[...] Μόνο που πήρε σοροκάδα τ' απόγιομα. Το λιμάνι άδειασε μονομιάς, οι βάρκες τραβηχτήκανε στη στεριά και τα καΐκια κρυφτήκανε στο φυλαγμένο κόρφο, το Μαντράκι. Δυο τρία βαπόρια που βρέθηκαν, λεβάραν τις άγκυρες και πήγανε στην Ψαροπούλα, από σταβέντο. Μόνο ο Αμερικάνος απόμεινε, φουνταρισμένος αρόδο, όξω απ' το λιμάνι. Σαν κατάλαβαν απ' το Λιμεναρχείο πως δεν το 'χε σκοπό να κουνήσει, του μήνυσαν να φύγει, κι η σοροκάδα δε σήκωνε λεβεντιά.

Ο καπετάνιος κούνησε τους ώμους σαν του τα 'πανε. Το δελτίο καιρού έδειχνε άνεμο εφτά οχτώ μποφόρ, κι οι κανονισμοί του προβλέπανε πως με τέτοιον καιρό έπρεπε να 'ναι φουνταρισμένοι με τις δυο άγκυρες, με τόσα κλειδιά καδένα στην καθεμιά. Καλού κακού φουντάρισε δυο κλειδιά παραπάνω, κι επιτέλους αν αγρίευε ο καιρός είχε κι άλλη καδένα. Βάστηξε επιφυλακή το μισό τσούρμο, και τις μηχανές αναμμένες, για να 'χει ατμό.

Δε γινόταν καλύτερη φροντίδα, αλίμονο αν αλλάζαν αραξοβόλι τ' αμερικάνικα πολεμικά, με την κουβέντα ενός ντόπιου λιμενάρχη· τι τους είχαν τους κανονισμούς!

Μόνο που φρεσκάρισε η σοροκάδα, με το σούρουπο. Δουλεύοντας επίμονα, ύπουλα, το μπόντζι ξεκλείδωσε τη μια καδένα, και το καράβι απόμεινε φουνταρισμένο στο 'να σίδερο. Από κει και πέρα, δεν το γλιτώνανε. Βάρεσε συναγερμός, το τσούρμο χίμηξε να μανουβράρει, πού να προφτάσει! Το πολεμικό ξέσυρε σα φρόκαλο το σίδερο, και κόλλησε πάνω στα βράχια του χαμηλού μόλου. Οι Αμερικάνοι πηδούσανε στη θάλασσα σαν τα μπακακάκια, κι οι ντόπιοι μαζευτήκανε στην ακρογιαλιά και τους μαζεύανε μισοπνιγμένους.

Την άλλη μέρα το πρωί η σοροκάδα έσπασε. Τ' αμερικάνικο καράβι ήταν καθισμένο ψηλά πάνω στα βράχια, κι ο κόσμος το χάζευε από μακριά –δεν τον αφήναν να σιμώσει. Έμοιαζε απείραχτο, να το πετάξεις στη θάλασσα και να ξαναφύγει, έτσι πίστεψαν οι πολλοί. Οι θαλασσινοί κουνούσαν το κεφάλι, ξέραν πως το καράβι είχε πεθάνει πια...

Το κουφάρι απόμεινε δυο τρεις μήνες καρφωμένο στα βράχια του χαμηλού μόλου, για να δοξάζει τους κανονισμούς. Ύστερα το διαλύσανε. Ένας βουτηχτής σκοτώθηκε πάνω στη δουλειά.

Αν κοιτάξεις με το γυαλί, βλέπεις ακόμα στον πάτο παλιές λαμαρίνες και κομμάτια καλώδια.

II. Γ. Σεφέρης, «Σαλαμίνα της Κύπρος»

[...]

Κάποτε ο ήλιος του μεσημεριού, κάποτε φούχτες η ψιλή βροχή
και τ' ακρογιάλι γεμάτο θρύψαλα παλιά πιθάρια.
Ασήμαντες οι κολόνες· μονάχα ο Άγιος Επιφάνιος
δείχνοντας μουντά, χωνεμένη τη δύναμη της πολύχρυσης αυτοκρατορίας.

Τα νέα κορμιά περάσαν απ' εδώ, τα ερωτεμένα
παλμοί στους κόλπους, ρόδινα κοχύλια και τα σφυρά
τρέχοντας άφοβα πάνω στο νερό
κι αγκάλες ανοιχτές για το ζευγάρωμα του πόθου.
Κύριος επί υδάτων πολλών,
πάνω σ' αυτό το πέρασμα.

[...]

«Η γης δεν έχει κρικέλια
για να την πάρουν στον ώμο και να φύγουν
μήτε μπορούν, όσο κι αν είναι διψασμένοι
να γλυκάνουν το πέλαγο με νερό μισό δράμι.
Και τούτα τα κορμιά
πλασμένα από ένα χώμα που δεν ξέρουν,
έχουν ψυχές.
Μαζεύουν σύνεργα για να τις αλλάξουν,
δε θα μπορέσουν· μόνο θα τις ξεκάμουν
αν ξεγίνονται οι ψυχές.

Δεν αργεί να καρπίσει τ' αστάχου
δε χρειάζεται μακρύ καιρό
για να φουσκώσει της πίκρας το προζύμι,
δε χρειάζεται μακρύ καιρό
το κακό για να σηκώσει το κεφάλι,
κι ο άρρωστος νους που αδειάζει
δε χρειάζεται μακρύ καιρό
για να γεμίσει με την τρέλα,
νήσος τις έστι ...».

[...]

—Τώρα καλύτερα να λησμονήσουμε πάνω σε τούτα τα χαλίκια·
δε φελά να μιλάμε·
τη γνώμη των δυνατών ποιος θα μπορέσει να τη γυρίσει;
ποιος θα μπορέσει ν' ακουστεί;
Καθένας χωριστά ονειρεύεται και δεν ακούει το βραχνά των άλλων.

—Ναι· όμως ο μαντατοφόρος τρέχει
κι όσο μακρύς κι αν είναι ο δρόμος του, θα φέρει
σ' αυτούς που γύρευαν ν' αλυσοδέσουν τον Ελλήσποντο
το φοβερό μήνυμα της Σαλαμίνας.

Φωνή Κυρίου επί των υδάτων.
Νήσος τις έστι.

Σαλαμίνα, Κύπρος, Νοέμβρης '53.

Ερωτήσεις:

Δ2.α. Να εντοπίσετε στα αποσπάσματα, από το διήγημα «Σοροκάδα» και από το ποίημα «Σαλαμίνα της Κύπρος», το σχήμα ύβρις-τίσις και να εξηγήσετε πώς τα δύο αυτά στοιχεία διαφοροποιούνται σε καθένα από τα πιο πάνω κείμενα. Δικαιολογήστε την απάντησή σας.

(μονάδες 8)

Δ.2.β. Να εξηγήσετε ποια είναι η λειτουργικότητα της εικόνας των ερωτευμένων νέων και της παρουσίας του Κυρίου επί των υδάτων στη δεύτερη στροφή, σε σχέση με το περιεχόμενο της πρώτης στροφής.

(μονάδες 6)

Δ3.

Δημήτρης Χατζής, *Το διπλό βιβλίο*

I. Άουτελ- Άουτο Ελέκτρικα

[...] Προϊστάμενός μας είναι αυτός ο Μύλλερ, που τον ανέφερα κιόλας, διευθυντής στο τμήμα της Σπεντισιόν. Χοντρός, κοντούτσικος, ασκημάνθρωπος, κίτρινος. Έχει ένα γραφείο δικό του μέσα στο διαμέρισμα, χωρισμένο με τζαμαρία. Είναι πάντα μέσα στο γραφείο του και νομίζεις πως είναι ένα με κείνη την καρέκλα που κάθεται. Κάθεται –και δεν τον είδα ποτέ να μην κάθεται– τίποτα δεν τον σηκώνει από κει, ώρες οχτώ κάθε μέρα. Από κει που κάθεται κανονίζει τα πάντα, όλα απ' το δικό του

το χέρι περνάνε –όλη η παραγωγή σ' αυτόν πρέπει να φτάσει. Όλο κάτι κάνει, κανονίζει και ποτέ δεν βιάζεται. Όλο κάτι λέει και ποτέ δε φωνάζει, δεν την αλλάζει ποτέ και για τίποτα τη φωνή του. Τα λόγια του, όπως τα λέει, όλο τα ίδια, μόνο τα ίδια, τέσσερα λόγια, δεν θα 'ναι, λέω, περισσότερα, είναι σα να χτυπάει σε μια μηχανή που την έχει μέσα στο στόμα του, μια ταινία μαγνητόφωνο μέσα στο στόμα του. Το βράδυ, σκεφτόμουν, πρέπει πια να το βγάξει κι αυτό, όπως βγάξει τη μασέλα του. Τη μασέλα τη βάζει βέβαια στο ποτήρι με το νερό. Το μαγνητόφωνο πού το βάζει; Είταν ένας καιρός που παιδεύτηκα πολύ και μ' αυτό –το μαγνητόφωνο του Μύλλερ μέσα στο στόμα του, τι το κάνει γυρίζοντας σπίτι– πώς είναι τότε η φωνή του; [...]

II. Το ξυλάδικο του Βόλου

[...] Ερχόταν τότες ο Μάστορας. Τα κοιτούσε, όπως τα 'χανε στοιβαγμένα, ξεχώριζε τα γερότερα, τα καλύτερα, και τα σημάδευε πάνω με το πλακέ το μολύβι του, πού να κοπούν, να πριονιστούν. Αυτός ο άνθρωπος δεν ήξερε μόνο τη μαραγκούδικη τέχνη, ήξερε το ξύλο, όπως δεν πιστεύω να γεννήθηκε άνθρωπος να το ξέρει. Το κοίταζε και το μισοκοιμισμένο του μάτι ζωντάνευε, το πασπάτευε, το 'ξυνε με το νύχι, το μύριζε, κοίταζε τα νερά του πώς πάνε, μετρούσε τους ρόζους –κανένα ξύλο δεν είχε μυστικά γι' αυτόν. Αυτός τη σοφίστηκε τη δουλειά και για να βάλουν μπροστά με περιμέναν κι εμένα. Επειδής είμουνα τόσο φτωχός –ίσον έμπιστος.

Τα ξύλα που ξεχώριζαν, σημαδεμένα απ' το Μάστορα, μου τα περνούσαν εμένα. Πατάω το κουμπί, βάζω μπροστά την κορδέλα μου. Νιώθω πάνω μου το μάτι του Μάστορα προσεχτικό –είναι για τα ξύλα. Κ' είναι και ζεστό –το νιώθω για μένα. Κάποτε με δασκαλεύει, μου δείχνει τους ρόζους, τα νερά πώς πάνε.

Ερωτήσεις:

Δ3.α. «Ο Μύλλερ στο εργοστάσιο Άουτελ - Άουτο Ελέκτρικα και ο Μάστορας στο ξυλάδικο του Βόλου ήταν δύο εντελώς διαφορετικοί τύποι προϊσταμένου».

Να τεκμηριώσετε την πιο πάνω άποψη με συγκεκριμένα στοιχεία από τα αποσπάσματα που παρατίθενται.

(μονάδες 4)

Δ3.β. Να συγκρίνετε τη στάση του αφηγητή απέναντι στον Μύλλερ και απέναντι στον Μάστορα, με βάση τα αποσπάσματα που σας δίνονται.

(μονάδες 4)

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ